

[1989, po 17. listopadu]¹ – Výzva Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných k osvobození československých politických vězňů.

OSVOBOĎTE POLITICKÉ VĚZNĚ

JOSEF RÖMER, čtyřiatřicetiletý technik, odsouzen ke 13 letům za vyzvědačství. Vězněn od roku 1977.²

Ing. PETR HAUPTMANN, v roce 1984 odsouzen k 10 letům za vyzvědačství a opuštění republiky.³

ONDŘEJ HOCH, čtyřicetiletý tlumočník, v roce 1984 odsouzen ke 13 letům za vyzvědačství.⁴

VIKTOR DEDERA, šestadvacetiletý příslušník ČSLA, v roce 1984 odsouzen vojenským soudem mj. za vyzvědačství, vyhýbání se výkonu vojenské služby a pobuřování.⁵

MICHAEL KELLER, šestadvacetiletý občan NDR, odsouzen k 6 letům za přípravu k vyzvědačství a další trestné činy.⁶

ANTONÍN PERNICKÝ, devětatřicetiletý dělník, odsouzen ke dvěma a půl roku za hanobení republiky a států světové socialistické soustavy. V minulosti strávil ve vězení již více než deset let.⁷

IVAN MARTIN JIROUS, pětačtyřicetiletý teoretik umění, básník a novinář, vězněn již popáté, nyní za petici, týkající se smrti politického vězně Pavla Wonky.⁸

PETR CIBULKA, devětatřicetiletý nezávislý publicista, přes rok ve vazbě za hudební samizdat. Vězněn již popáté.⁹

OTA VEVERKA, třiatřicetiletý aktivista Klubu Johna Lennona, odsouzený na rok vězení za položení květin k soše sv. Václava v lednu 1989.¹⁰

FRANTIŠEK STÁREK, sedmatřicetiletý redaktor Vokna, již potřebí ve vězení, nyní na dva a půl roku.¹¹

VÍTĚZSLAV KOKOŘ, dvaadvacetiletý voják z povolání, odsouzen ke dvěma letům za vyhýbání se vojenské službě.¹²

JIŘÍ MASÁČEK, odsouzen k sedmi měsícům za účast na manifestaci a soudním procesu s L. Šilhánovou a V. Chramostovou.¹³

VLADAN KOČÍ, šestadvacetiletý violoncellista, již podruhé odsouzen jako odpírač vojenské služby na šestnáct měsíců.¹⁴

JAKUB DUBSKÝ, šestatřicetiletý absolvent UK ve vazbě s obviněním ze záškodnictví.¹⁵

RENATA PÁNOVÁ, osmnáctiletá prodavačka, odsouzená na šest měsíců za plakáty a účast na letošní prvomájové manifestaci.¹⁶

JIŘÍ JELÍNEK, dvaadvacetiletý aktivista Nezávislého mírového sdružení, odsouzen na jeden rok za rozšiřování letáků k prvnímu máji a srpnu t. r. a za otevřený dopis tábořským novinám.¹⁷

STANISLAV PITAŠ, dvaatřicetiletý dělník, odsouzen na šest měsíců za útok na veřejného činitele.¹⁸

JUDr. JAN ČARNOGURSKÝ, pětáctyřicetiletý katolický aktivista, ve vazbě, v současné době probíhá soud pro podvracení republiky a pobuřování.¹⁹

JIŘÍ RUML, čtyřiašedesátiletý šéfredaktor Lidových novin, ve vazbě od 12. 10. t. r., obviněn z pobuřování.

RUDOLF ZEMAN, padesátiletý redaktor Lidových novin, stíhán spolu s Jiřím Rumlem.²⁰

ŠTEFAN JAVORSKÝ, šestašedesátiletý katolický kněz, uvězněn na osm měsíců za sloužení mše v soukromém domě.²¹

Ing. PETR UHL, osmačtyřicetiletý aktivista Charty 77 a VONS, pracovník Východoevropské informační agentury, vězněn v souvislosti s událostmi 17. 11. 1989. Hrozí mu trest vězení do tří let.²²

Kromě těchto nám známých případů politických vězňů evidujeme několik desítek případů stíhání na svobodě pro politické trestné činy. Dále evidujeme několik set případů řízení pro přečiny, zvláště v souvislosti s veřejnými vystoupeními v posledním roce.

LP, Sb. VONS, inv. č. 5, sign. III/78, kart. 5.

POZNÁMKY

¹ Datace byla stanovena na základě obsahu dokumentu.

- ² K případu Josefa Römera viz sdělení VONS č. 186, 505 a 690, dokumenty č. 187, 508 a 693.
- ³ K případu Petra Hauptmanna viz sdělení VONS č. 391 a 632, dokumenty č. 394 a 635, a dokument č. 1201.
- ⁴ K případu Ondřeje Hocha viz sdělení VONS č. 690, dokument č. 693, a dokument č. 1175.
- ⁵ K případu Viktora Dedery viz sdělení VONS č. 690, dokument č. 693.
- ⁶ K případu Michaela Kellera viz sdělení VONS č. 690, dokument č. 693.
- ⁷ K případu Antonína Pernického viz sdělení VONS č. 785 a 872, dokumenty č. 789 a 876.
- ⁸ K případu Ivana Jirouse a Jiřího Tichého viz sdělení VONS č. 830, 836, 869, 934, 954, 977, 989 a 1001, dokumenty č. 834, 840, 873, 938, 958, 981, 993 a 1005. K úmrtí Pavla Wonky viz sdělení VONS č. 688, 712, 744, 751, 752 a 762, dokumenty č. 691, 715, 747, 754, 755 a 765.
- ⁹ K trestnímu stíhání Petra Cibulky souvisejícím s trestními věcmi Dušana Skály a Jiřího Štencle viz sdělení VONS č. 825, 835, 842, 846, 852, 870, 876, 904, 920, 962, 971, 990, 1003 a 1089, dokumenty č. 829, 839, 846, 850, 856, 874, 880, 908, 924, 966, 975, 994, 1007 a 1093.

Dne 30. 10. 1989 informoval Cibulkův advokát JUDr. Jiří Machourek jeho matku Věru Cibulkovou o tom, že 25. 10. 1989 podal městský prokurátor v Praze u Městského soudu v Praze obžalobu v trestní věci jejího syna pro trestné činy spekulace podle § 117, odst. 1, 2b), c) tr. zák., nedovoleného podnikání podle § 118, odst. 1, 2b tr. zák. a přípravu trestného činu pobuřování podle § 7/1 k § 100, odst. 1a, 3a tr. zák. Téhož dne zamítl Krajský soud v Brně jeho stížnost proti usnesení krajského prokurátora o zamítnutí žádosti o propuštění Cibulky z vazby. Zároveň však ve svém dopise uvedl, že 30. 10. 1989 podal k Městskému soudu v Brně podnět k nařízení předběžného projednání obžaloby, neboť byl přesvědčen, že další stíhání jejího syna je nepřípustné: *„Vyšetřovatel StB se totiž dopustil hrubého pochybení, které je ovšem ve svých důsledcích ve prospěch Vašeho syna. Usnesením ze dne 13. 1. 1989 totiž zastavil trestní stíhání pro jeden dílčí útok pokračujícího trestného činu a tím zastavil trestní stíhání pro celý skutek. Vzhledem k tomu, že předmětem spekulace měly mimo jiné být písemnosti jako Informace o Chartě 77, Voknoviny a další, tedy tytéž písemnosti, kterými se měl dopustit trestního činu pobuřování, jde o jednočinný souběh všech stíhaných trestných činů. Zastavení trestního stíhání jakéhokoliv dílčího útoku kteréhokoliv z nich znamená zastavení celého trestního stíhání.*

Toto pochybení vyšetřovatele již není možno žádným řádným či mimořádným prostředkem napravit, neboť procesní lhůty k jejich podání již prošly.

Městský soud by proto měl ve věci nařídit neveřejné zasedání, na kterém by obžalobu předběžně projednal a ve věci samé rozhodl tak, že se trestní stíhání zastavuje a Váš syn propouští z vazby na svobodu.“ LP, Sb. VONS, inv. č. 55, sign. I/13, kart. 17.

Zmíněná zpráva advokáta Jiřího Machourka způsobila v prostředí disentu senzaci. Viz článek „Petr Cibulka bude propuštěn?“ in: *Informace o Chartě 77*, r. 12, 1989, č. 21, s. 8–9. Cibulka byl nakonec propuštěn na svobodu z věznice v Brně-Bohunicích v důsledku změněné politické situace 26. 11. 1989.

- ¹⁰ K případu Otakara Veverky trestně stíhaného a souzeného ve věci Jany Petrové a spol. viz sdělení VONS č. 894, 910, 940, 964, 972, 982 a 1036, dokumenty č. 898, 914, 944, 968, 976, 986 a 1040.
- ¹¹ K případu Františka Stárka a Ivy Vojtkové viz sdělení VONS č. 700, 769, 790, 892, 935, 959, 978, 1020, 1033, 1040 a 1058, dokumenty č. 703, 772, 794, 896, 939, 963, 982, 1024, 1037, 1044 a 1062.
- ¹² K případu Vítězslava Kokoře viz sdělení VONS č. 1045, dokument č. 1049.
- ¹³ K případu Pavla Kunerta a Jiřího Masáčka viz sdělení VONS č. 1015 a 1037, dokumenty č. 1019 a 1041.
- ¹⁴ K případu Vladana Kočího viz sdělení VONS č. 787, 810, 820, 1029, 1047 a 1053, dokumenty č. 791, 814, 824, 1033, 1051 a 1057.
- ¹⁵ K případu Jakuba Dubského viz sdělení VONS č. 1055, dokument č. 1059.
- ¹⁶ K případu Renaty Pánové viz sdělení VONS č. 1009 a 1059, dokumenty č. 1013 a 1063.
- ¹⁷ K případu Jiřího Jelínka viz sdělení VONS č. 1060 a 1113, dokumenty č. 1064 a 1117.
- ¹⁸ K případu Stanislava Pitaše viz sdělení VONS č. 770, 834, 855, 953, 988, 1018 a 1046, dokumenty č. 773, 838, 859, 957, 992, 1022 a 1050.
- ¹⁹ K případu Jána Čarnogurského a spol. viz sdělení VONS č. 1057, 1071, 1088, 1107 a 1116, dokumenty č. 1061, 1075, 1092, 1111 a 1120.
- ²⁰ K případu redaktorů Lidových novin Jiřího Rumla a Rudolfa Zemana viz sdělení VONS č. 1098, dokument č. 1102.
- ²¹ K případu Štefana Javorského viz sdělení VONS č. 528, 628, 635 a 643, dokument č. 531, 631, 639 a 647.
- ²² K případu Petra Uhla viz sdělení VONS č. 1117, dokument č. 1121.